

TKO JE NAJBOLJI U PROCJENI DAROVITOSTI: UČITELJI, RODITELJI ILI VRŠNJACI?

Natalija Ćurković

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Ulica D.T. Gavrana 11, Zagreb
natalija.curkovic@ncvvo.hr

Lorelaj Lukačin

studentica, Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu
lorelaj.lukacin@gmail.com

Jelena Bugarin

studentica, Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu
jelena.bugarin@gmail.com

Ključne riječi: darovitost, identifikacija, matematika, Renzullijev model

Sažetak:

Procjena darovitosti učenika može se dobiti od strane različitih procjenjivača: učitelja, roditelja, samih učenika ili vršnjaka. Cilj istraživanja je utvrditi čije procjene, odnosno koja kombinacija procjena je najuspješnija u predviđanju rezultata učenika na testu darovitosti u području matematike. Istraživanje je provedeno na reprezentativnom uzorku učenika četvrtih razreda (N=1391) iz 42 osnovne škole diljem cijele Hrvatske. Učenici su pristupili testu darovitosti te su bili procjenjivani na upitničkim mjerama od strane učitelja, roditelja i vršnjaka te su ispunjavali upitnik na kojem su procjenjivali vlastitu darovitost.

Teorijsko polazište pri kreiranju upitničkih mjera bio je Renzullijev troprstenasti model darovitosti koji pretpostavlja nadprosječne sposobnosti, motivaciju i kreativnost. Provedene su višestruke regresijske analize u kojima su kao kriterijske varijable uzeti rezultati iz testova darovitosti i njihovih subskala, te kao prediktori uzete upitničke mjere procjena darovitosti i podaci o akademskim ishodima. Dobiveni rezultati ukazuju na najveću prediktivnu točnost učiteljskih procjena darovitosti te roditeljskih procjena djetetovih sposobnosti u području matematike. Zaključno dobiveni rezultati idu u prilog korištenju većeg broja izvora informacija kod procjenjivanja darovitosti.

Literatura:

- Chan, D. W. (2000). Exploring identification procedures of gifted students by teacher ratings: Parent ratings and student self-reports in Hong Kong. *High Ability Studies*, 11(1), 69-82.
- Cornish, R. L. (1968). Parents', teachers', and pupils' perception of the gifted child's ability. *Gifted Child Quarterly*, 12(1), 14-17.
- Čudina-Obradović, M. (1991). *Nadarenost - razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje*. Zagreb: Školska knjiga.
- Geiser, C., Mandelman, S. D., Tan, M., & Grigorenko, E. L. (2016). Multitrait–multimethod assessment of giftedness: An application of the correlated traits–correlated (methods–1) model. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 23(1), 76-90.
- Koren, I. (1989). *Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika*. Zagreb: Školske novine.
- Sommer, U., Fink, A., & Neubauer, A. C. (2008). Detection of high ability children by teachers and parents: Psychometric quality of new rating checklists for the assessment of intellectual, creative and social ability. *Psychology Science*, 50(2), 189.
- Urhahne, D. (2011). Teachers' judgments of elementary students' ability, creativity and task commitment. *Talent Development & Excellence*, 3(2), 229-237

Životopisi:

Natalija Ćurković zaposlena je kao viša stručna savjetnica u Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Doktorirala je na Odsjeku za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu u području primjene psihometrijskih modela u edukacijskim mjerenjima. Svojim radom u Nacionalnome centru doprinijela je uspostavi procedura za izradu testova, psihometrijsku obradu rezultata, postavljanje pragova ocjena te izvještavanje o rezultatima. Godinu dana provela je na Sveučilištu Massachusetts (SAD) gdje se specijalizirala u području izrade i analize standardiziranih testova znanja. Također, godinu je dana provela na Sveučilištu Cornell gdje se kao postdoktorandica bavila evaluacijskim istraživanjima. Voditeljica je projekta Identifikacija darovitih učenika u području matematike, a u sklopu kojega Nacionalni centar radi na izradi baterije testova kojima bi se u budućnosti svim školama omogućila provedba postupaka identifikacije darovitih učenika. Na Fakultetu hrvatskih studija nositeljica je kolegija Psihologija učenja i Psihologija pamćenja te Psihologija u vrjednovanju obrazovanja-hrvatska i međunarodna perspektiva.